

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه

مرکز مدیریت حوزه های علمیه قم خواهان

معاونت پژوهش

نقش تشویق و تنبیه در تربیت دینی از منظر قرآن کریم و روایات

استاد راهنما:

حجۃ الاسلام و المسلمین دکتر محمدحسین زنجیری

استاد مشاور:

حجۃ الاسلام و المسلمین دکتر احمد فقیهی

نگارنده:

فاطمه منصورسمائی

تابستان 1394

الحمد لله رب العالمين وحده لا شريك له
الله صاحب العرش والسلطان العرش
لله الصراط المستقيم
عاصي العذاب
الله عاصي العذاب
عاصي العذاب

شورای سیاست گذاری حوزه علمیه

مرکز مدیریت حوزه های علمیه قم خواهان

معاونت پژوهش

نقش تشویق و تنبیه در تربیت دینی از منظر قرآن کریم و روایات

استاد راهنما:

حجۃ الاسلام و المسلمین دکتر محمدحسین زنجیری

استاد مشاور:

حجۃ الاسلام و المسلمین دکتر احمد فقیهی

نگارنده:

فاطمه منصور سمائی

تابستان ۱۳۹۴

تعدادیم به:

کریمه اهل میت حضرت فاطمه معصومه (سلام الله علیها) که بودن در جوار حضرتش،

مزید آرامش روح و برکت علمی ام بود.

پاسکزاری

من لم یشکر المخلوق لم یشکر اخالت

خداؤند متعال را پاسکزارم که الٰبای عشق را به من آموخت و مراد طریق کسب علم و دانش بدیت کرد. و از پروردام
که در طول تحصیلاتم همیشه سُنگ صبورم بوده اند و همسر مهربانم که با صبر و حوصله مراد نوشتمن این تحقیقات یاری رسانده است. و
از همه اساتید عزیز و بزرگواری که بنده را مساعدت فرمودند خصوصاً استاد محترم جعیة الاسلام دکتر محمد حسین زنجیری، و استاد
جعیة الاسلام دکتر فتحی عزیزان دیگر. از خداوند منان آرزوی توفیق روز افزون و عاقبت بخیری را برای آنان آرزومندم.

- ۱۸ امینی، ابراهیم، آیین تربیت، تهران، انتشارات اسلامی، ۱۳۶۸.
- ۱۹ امینی، ابراهیم، اسلام و تعلیم و تربیت، ج ۲، تهران، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۶.
- ۲۰ ایلینگورث، رونالدز، کودک و مدرسه، ترجمه شکوه نوابی نژاد، تهران، دانا، ۱۳۶۸.
- ۲۱ باقری، خسرو، نگاهی دوباره به تربیت اسلامی، ج ۴، تهران، مدرسه، ۱۳۷۴.
- ۲۲ بندرریگی، محمد، ترجمه منجد الطّلاب، چ دوم، تهران، ایران، ۱۳۷۴.
- ۲۳ بندرریگی، محمد، فرهنگ جدید عربی به فارسی، تهران، انتشارات امیرکبیر، [بی‌تا].
- ۲۴ بهرام محمدیان، محی‌الدین، حقوق فرزندان از دیدگاه اسلام، انجمن اولیا و مربیان، تهران، [بی‌تا].
- ۲۵ بهشتی، احمد، اسلام و تربیت کودک، ج ۲، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰.
- ۲۶ بهشتی، احمد، "تبشیر و انذار" مجله پیوند، شماره ۴۰، بهمن ۱۳۶۱.
- ۲۷ بهشتی، احمد، تربیت کودک در جهان امروز، [بی‌نا]، قم، [بی‌تا].
- ۲۸ بهشتی، محمد، محمدی ابوجعفری، علی نقی فقیهی، آرای اندیشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت و مبانی آن ج ۱، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۳۸۸.
- ۲۹ پیازه، زان، پژوهش کودک، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۶۰.
- ۳۰ جوادی آملی، عبدالله، اسرار عبادات، تهران، الزهرا، ۱۳۷۲.
- ۳۱ حاجی ده‌آبادی، محمدعلی، در آمدی بر نظام تربیتی اسلام، ج اول، قم، مرکز جهانی علوم اسلامی، ۱۳۷۷.
- ۳۲ حجتی، محمدباقر، اسلام و تعلیم و تربیت، ج ۲، تهران، نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸.
- ۳۳ حر عاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعه، ج ۱۸، بیروت، احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ ه.ق.
- ۳۴ حسینی، داود، جایگاه تشویق و تنبیه، قم، مرکز پژوهش‌های اسلامی صدا و سیما، ۱۳۸۱.
- ۳۵ حسینی زاده، سیدعلی، «تنبیه از دیدگاه اسلامی»، فصل نامه روش‌شناسی علوم

- انسانی(حوزه و دانشگاه)، شماره چهاردهم و پانزدهم، بهار و تابستان ۱۳۷۷، صص ۳۳ - ۲۳.
- ۳۶ حسینیزاده، سیدعلی، سیره تربیتی پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت، ج ۱، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، قم،
- ۳۷ حسینی شیرایی عاملی، جواد ابن محمد، مفتاح الكرامة، آراء فقهاء و المراجع في حكم تأديب الصبيان و ضربهم، ج ۸، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه، ۱۳۸۷.
- ۳۸ حلی، جعفر، شرایع الاسلام، جلد ۴، تهران، مکتبه العلمیه الاسلامیه، ۱۳۷۷.
- ۳۹ خجندی، محمد، فرهنگ آندراج، ج ۲، تهران، کتابفروشی خیام، ۱۳۶۳.
- ۴۰ خلیل جر، فرهنگ لاروس، ترجمه: سید حمید طبیبیان، ج ۲، تهران، تهران، ۱۳۷۵.
- ۴۱ خوبی، ابوالقاسم، مبانی تکمله المنهاج، ج ۱، قم، موسسه آثار الامام خویی، ۱۴۲۲ ه.ق.
- ۴۲ خوئی نژاد، اکبر، روش‌های تربیت کودک، تهران، سمت، ۱۳۸۰، ص ۳۴۵-۳۴۴.
- ۴۳ دفتر امام خمینی(ره) بخش استفتاء به نقل از ره توشه راهیان نور، رمضان سال ۱۳۷۵.
- ۴۴ دهخدا، علی اکبر، فرهنگ دهخدا، تهران، موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، ۱۳۷۳.
- ۴۵ راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات فی غریب القرآن، ج ۲، تهران، [بی تا]
- ۴۶ رجائی، محمد خلیل، معالم البلاغه در علم معانی و بیان و بدیع، شیراز، دانشگاه شیراز، ۱۳۵۹.
- ۴۷ ریچارد جی، موریس، اصلاح رفتار کودکان، ترجمه ناهید کسائیان، تهران، نشر دانشگاهی، ۱۳۶۸.
- ۴۸ ریس، ای، پی، رفتار انسان: تجزیه و تحلیل و کاربرد، ترجمه علی اکبرسیف.
- ۴۹ سبحانی، جعفر، فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام(صلی الله علیه و آله)، ج سیزدهم، تهران، مشعر، ۱۳۸۶.
- ۵۰ سیاح، احمد، فرهنگ بزرگ جامع نوین، ج ۱، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، [بی تا]
- ۵۱ سیف، علی اکبر، تغییر رفتار و رفتار درمانی، تهران، دوران، ۱۳۷۳.
- ۵۲ سیف، علی اکبر، روان شناسی پرورشی، تهران، آگاه، ۱۳۷۹.

- ۵۳ شپرد، تی بی، آموزش و پژوهش زنده، ترجمه: احمد آرام، تهران، سروش، ۱۳۵۷.
- ۵۴ شعاعی نژاد، علی اکبر، روان‌شناسی رشد، دانشگاه پیام نور، چ ۱۲، شهریور ۸۱، ج ۲
- ۵۵ صفوی پور، عبدالکریم، فرهنگ عربی به فارسی منتهی‌الادب فی فقه العرب، ج ۲، تهران، امیرکبیر، [بی‌تا].
- ۵۶ طباطبایی، سید محمد حسین، المیزان، ترجمه: سید محمد باقر موسوی همدانی، ج ۲، تهران، ۱۳۳۷ ه.ق.
- ۵۷ طباطبایی، محمد حسین، شیعه در اسلام، [بی‌جا]، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۷.
- ۵۸ طبرسی، میرزا حسن نوری، مستدرک الوسائل، باب ۱، موسسه آل البيت لاحیاء التراث، قم، چ ۱۴۱۶ ه ق
- ۵۹ طبرسی، ابوعلی الفضل ابن‌الحسن، مجمع البیان، ج ۲، تهران، صیدا، ۱۳۷۷ ه.ق.
- ۶۰ طبسی، محمد جواد، حقوق فرزند در مکتب اهل بیت علیهم السلام، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۷۴.
- ۶۱ طریحی، فخر الدین، مجمع البحرين، ج ۵، خراسان رضوی انتشارات مهر طاهر، ۱۳۹۳.
- ۶۲ طوسی، التبیان فی تفسیر القرآن، ج ۲، بیروت، دار الاحیاء التراث العربی، ۱۳۸۳ ه.ق.
- ۶۳ عطائی، علی، آراء فقهاء و المراجع فی حکم تأذیب الصبيان و ضربهم.
- ۶۴ غرویان، خفجو، تربیت فرزند، انتشارات نبوی، [بی‌جا]، ۱۳۷۴.
- ۶۵ فخر رازی، التفسیر الكبير، ج ۱۰، بیروت، دار الاحیاء التراث العربی، ۱۴۱۵ ه.ق.
- ۶۶ فرید، مرتضی، الحدیث، ج ۳، تهران، نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۶.
- ۶۷ فیاض، محمد اسحاق، محاضرات فی اصول الفقه، ج ۴۴، قم، دارالکتب العلمیه، ۱۳۷۵.
- ۶۸ فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، تفسیر صافی، ج ۱، تهران، کتابفروشی اسلامیه، ۱۳۵۶.
- ۶۹ قائمی، علی، پژوهش مذهبی و اخلاقی کودک، تهران، امیری، ۱۳۷۶.
- ۷۰ قائمی، علی، تربیت و بازسازی کودکان، تهران، امیری، ۱۳۶۳.
- ۷۱ قرشی، سید علی اکبر، قاموس قرآن، تهران، امیرکبیر، [بی‌تا].

- ۷۲ قلی زاده، فرض الله، دین، تربیت، اخلاق، قم، پارسایان، ۱۳۷۶.
- ۷۳ کاشانی، محمد رضا، آیین مهرورزی، مرکز انتشارات دفتر تبلیفات، قم، چ ۲، بهار ۱۳۷۶
- ۷۴ کاشانیها، زهرا. دو ابزار معجزه آسا در تربیت، [بی جا]، رامین، ۱۳۷۷.
- ۷۵ کاشانیها، کبری. تشویق و تنبیه از دیدگاه قرآن، تهران، رامین، ۱۳۸۲.
- ۷۶ کریمی، عبدالعظیم، تربیت آسیب زا، ج اول، تهران، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۳.
- ۷۷ کریمی، عبدالعظیم، تربیت طبیعی در مقابل تربیت عاریهای، تهران، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۸۹.
- ۷۸ کریمی، یوسف، تغییر دادن رفتارهای کودکان و نوجوانان، تهران، فاطمی، ۱۳۶۸.
- ۷۹ کلینی، محمدبن یعقوب، اصول کافی، جواد مصطفوی، تهران، نشر فرهنگ اهل بیت(علیه السلام)، [بی تا].
- ۸۰ گرگانی، قربان محمد، نقش خانواده در تربیت دینی، [بی جا]، نشریه آسمان مهر، [بی تا].
- ۸۱ گروهی از نویسندها، آنچه باید درباره تربیت فرزندان خود بدانیم، ترجمه: علی دخانیاتی، جانزاده، تهران، ۱۳۹۲.
- ۸۲ گلاور، جان، ای؛ بروینینگ، راجر، اچ، روان شناسی تربیتی (اصول و کاربرد آن)، ترجمه علینقی خرازی، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۵.
- ۸۳ متقی هندی، علاءالدین، کنزالعمال، ج ۱۶، بیروت، موسسه الرساله، ۱۴۱۳ ه.ق.
- ۸۴ مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، ج ۱۴، بیروت، [بی نا]، [بی تا].
- ۸۵ مجوزی، عبدالله، چرا تشویق؟، تهران، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۹.
- ۸۶ مجوزی، عبدالله، چرا تنبیه؟، تهران، انجمن اولیا و مربیان، ۱۳۷۹.
- ۸۷ مشایخی، شهاب الدین، مجموعه مقالات تربیت دینی، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۰.

- ٨٨ مظاہری ، علی اکبر، هشدارهای تربیتی، قم، هجرت ، ۱۳۷۴.
- ٨٩ معادیخواه، عبدالمجید، فرهنگ آفتاب (فرهنگ تفصیلی مفاهیم نهج البلاغه)، ج ۳، خطبه ۱۰۹، تهران، ذره، ۱۳۷۲.
- ٩٠ معلوم، لویس، المنجد فی اللغة، چ ۱، تهران، انتشارات فرمان ۱۳۷۹
- ٩١ معین، محمد، فرهنگ معین، ج ۱، تهران، امیرکبیر، [بی‌تا].
- ٩٢ مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۱۵، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۰.
- ٩٣ نوری الطبرسی، میرزا حسین، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، جلد ۱۵، بیروت، موسسه آل البيت لاحیاء التراث، ۱۴۰۸ق/ ۱۹۸۷م.
- ٩٤ ورام، ابوالحسین مسعود ابن ابی فراس، تنبیه الخواطر و نزهه النواظر (مجموعه ورام)، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۸.
- ٩٥ هیلکارد و همکاران، زمینه‌ی روان‌شناسی، مترجمان: محمد تقی براهنی و دیگران، تهران، رشد، ۱۳۸۴.